

Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2021. november 10.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábíán Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. 5 pont
Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó magyar, vagy latin kifejezésekkel!

Latin kifejezés	Magyar kifejezés
glandula parotis	<i>fültőmirigy</i>
sialolithiasis	<i>nyálkövesség</i>
<i>processus palatinus</i>	szájpadnyúlvány
<i>hyperplasia gingivae</i>	ínyburjánzás
lingua fuliginosa	<i>lepedékes nyelv/bevont nyelv</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2. 3 pont
Nevezze meg az articulatio temporomandibularis három fő mozgását magyarul!

- *a száj nyitása és csukása/zárása*
- *az állkapocscsont előre tolása és hátra húzása*
- *oldalmozgás/örlőmozgás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3.* 3 pont
Ismertesse a harapásemelők alkalmazásának céljait! Írjon hármat!

- *a bruxismus enyhítése*
- *az occlusalis interferenciák megszüntetése*
- *az abrasio megakadályozása a bruxáló mozgások megmaradása ellenére*
- *az állkapocs mozgásának korlátozása és a bruxismus megszakítása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4. **5 pont**
Csoportosítsa az alábbiakban felsorolt daganatokat a megadott szempontok szerint! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. Pindborg-tumor
2. ameloblastoma
3. osteochondrosarcoma
4. dentinoma
5. osteoma

Nem fog eredetű állcsontdaganatok: ....*3., 5.*....

Fog eredetű állcsontdaganatok: ...*1., 2., 4.*....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

5.* **7 pont**
Soroljon fel a mechanikai fogtisztítás/szájápolás egyéni eszközei közül hetet!

- *kézi fogkefék*
- *orthodontiai fogkefék*
- *protézistisztító fogkefék*
- *sulcus tisztító, fogköztisztító, fogfehérítő, indikátoros, 3D fogkefék*
- *elektromos fogkefék*
- *fogselyem, fogszalag, SuperFloss™*
- *szájzuhany*
- *fogpiszkáló*
- *nyelvtisztító*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6. **5 pont**
Párosítsa a felhasználásnak megfelelően a fogászatban alkalmazott anyagokat! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. barázdazáráshoz használható anyag	A. akrilát
2. gyökértömő anyag	B. eritrozín
3. protetika anyag	C. kloropercha
4. plakkredukáló hatású anyag	D. klórhexidin
5. plakkfestő	E. üvegeionomer típusú cementanyag

1.–...*E.*..., 2.–...*C.*..., 3.–...*A.*..., 4.–...*D.*..., 5.–...*B.*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.

6 pont

Egészítse ki a Gracey-kürettekkel kapcsolatos táblázatot!

Fogfelszín	Gracey-kürett száma
a praemolarisok és a molarisok buccalis, valamint oralis felszínei	7-8, 9-10
a frontfogak és a praemolarisok	5-6
<i>a praemolarisok és a molarisok distalis felszínei</i>	13-14
<i>a praemolarisok és a molarisok mesialis felszínei</i>	11-12
a metszőfogak	1-2
<i>a frontfogak</i>	3-4

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.*

7 pont

Írja le a várandósoknak szóló táplálkozási tanácsait! Írjon hetet!

- *Az étrend legyen változatos, zsírszegény húst, húskészítményt, tejet, tejterméket, gabonafélét, zöldség- és főzelékfélét, gyümölcsöket tartalmazzon.*
- *Ügyelni kell az optimális vitamin és ásványi anyag bevitelre.*
- *Mellőzni kell az alkohol- és a kávéfogyasztást, valamint a dohányzást.*
- *Fokozni kell a vasbevitt, pl.: sovány marha-, birka-, csirkehús, belsőségek, szardínia (tonhal), spenót, olajos magvak, dió, barack rendszeres fogyasztásával.*
- *Fokozni kell a C-vitamin bevitelt a vas felszívódásának elősegítése érdekében.*
- *Tartózkodni kell a fekete tea fogyasztásától, mert nehezíti a vas felszívódását.*
- *Kerülni kell a lágy, tapadós ételek fogyasztását a fokozott lepedékfelrakódás miatt.*
- *Magas folsav tartalmú ételeket kell fogyasztani, különösen a várandósság első 12 hetében.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.

5 pont

Párosítsa az alábbi fogfehérítési eljárásokat a hozzájuk illő meghatározásokkal! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. kémiai fogfehérítés
  2. termokatalitikus fogfehérítés
  3. fotokatalitikus fogfehérítés
  4. fototermikus- és fotokémiai fogfehérítés
  5. ultraszonikus fogfehérítés
- A. Az eljárás során speciális fényforrást alkalmaznak, ezzel növelve a fehérítés hatékonyságát, így rövidül a fehérítési folyamat ideje, illetve fokozottabb a fehérítés eredménye.
  - B. Az eljárás során a fogakra helyezett oxidálószer megvilágítása az anyag felmelegedését okozza. A melegítés hatására a fehérítési folyamat sebessége fokozódik.
  - C. Ultraszonikus energiával stimulálják a fehérítőanyagban lévő adalék és a peroxid közti reakciót, így csökkenthető a peroxid koncentráció.
  - D. Az oxidálószerrel egy erre a célra szolgáló melegítőszert segítségével hőkezelik.
  - E. Az eljárás során kémiai úton aktiválódó, magas koncentrációjú oxidálószer kerül a fogakra. Hatásosabb eredmény hosszabb idő alatt, illetve több ülésben érhető el.

1.–...*E*..., 2.–...*D*..., 3.–...*A*..., 4.–...*B*..., 5.–...*C*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.*

7 pont

Soroljon fel hét olyan tünetet/betegséget, amely gócbetegségre utalhat!

- *sokizületi gyulladás, ismeretlen eredetű izületi fájdalmak*
- *agyvérzés, érelmeszesedés*
- *kötőhártya-gyulladás*
- *foltos hajhullás*
- *allergiás folyamatok*
- *gyermekkorai asztma*
- *ekcéma*
- *szembetegségek*
- *ismeretlen eredetű bőrkiiütések, bőrgyógyászati betegségek*
- *koraszülés*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.*

4 pont

Nevezze meg a leírások alapján a plakk-képződés fázisait!

A fogmosást követően azonnal kialakul a fogak zománcfelszínén és a szájüreg más képletein. A nyál makromolekuláiból (fehérjék, immunglobulinok) film képződik, mely baktériumot nem tartalmaz: *...szerzett (akvirált) pellicula...*

A pelliculán baktériumok (coccusok) telepsznek meg: *...kolonizáció...*

A mikroorganizmusok szaporodása: *...multiplikáció...*

A plakk tömege (exponenciálisan) nő, ezzel egyidejűleg az összetétele (egyre több az anaerob) és a szerkezete is változik: *...maturáció...*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12.*

4 pont

Írja le a szekunder fogászati prevenció célját!

A fogazat és a szájüreg betegségeinek korai felismerése egyénenként, vagy szervezett szűrővizsgálatok útján, azok progressziójának meggátlása, korai tömés és gingivitisz terápia, orthodontiai kezelés, praecancerosus léziók korai diagnózisa és ellátása.

13.

6 pont

Húzza alá a depozitumok kialakulását elősegítő tényezőket!

- traumás occlusio
- nem öntisztuló felületek
- nem megfelelően illeszkedő protézis
- nem tisztántartott felszínek
- gingivitisz
- szabálytalan, torlódott fogak
- fogmobilitás
- túlérő tömések, rosszul záródó koronaszélek
- decubitus
- orthodontiai készülékek, sínek
- reflux, gyakori hányás
- nyálszekréció csökkenése
- galván hatás

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

14.***3 pont****Ismertesse a fluorid tabletták túladagolásának következményeit!**

- *a fogakon ún. foltos zománc jön létre (sárgásfehér, súlyosabb esetben barnás, porózus zománc)*
- *csontokban, belső szervekben is lerakódhat (vese, izomzat, idegrendszer működési zavar jöhet létre)*
- *súlyos toxikus tüneteket okozhat a testsúlykilogrammonként 5 mg-nál több F bevitele*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15.***6 pont****Nevezzen meg a szájnyálkahártya-elváltozást okozó fertőző betegségek közül hatot!**

- *lues*
- *scarlatina*
- *varicella*
- *rubeola*
- *morbilli*
- *Epstein-Barr-vírus fertőzés*
- *AIDS*
- *tuberculosis*
- *mononucleosis infectiosa*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.***4 pont****Soroljon fel a serdülőkori orális prevenció és egészségnevelés területei közül négyet!**

- *szájnyálkahártya betegségek*
- *ínybetegségek*
- *caries prevenció*
- *fogágy állapota*
- *fogszabályozás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.

6 pont

Csoportosítsa az alábbi megállapításokat a megadottak szerint! Írja a betűjeleket a megfelelő helyre!

- A. A várandósok általános gondozásának része a fogászati gondozás is.
- B. A várandósság idején felmerülő fogászati terápiát csak a szülést követően lehet elvégezni.
- C. A gyermekek szájápolását 2-3 éves korában kell elkezdeni, amennyiben már a tejfogazat teljessé válik.
- D. A várandósság alatt a hormonális változások miatt ínygyulladás léphet fel, amely alapos szájápolással kontrollálható és szülés után megszűnik.
- E. A fogak fejlődése az embrionális élet 36-40. hetében kezdődik.
- F. A fogászati várandósgondozás egyik célja az anya orális egészségének optimalizálása, melyet a kockázati tényezők csökkentésével és a védőfaktorok növelésével kell elérni.

Igaz állítás: *...A., D., F....*

Hamis állítás: *...B., C., E....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

18.*

7 pont

Fogalmazza meg az iskoláskorúak számára csoportban tartott egészségnevelési és szájhigiénés előadások előnyeit! Írjon hetet!

- *valamennyi gyermek egyszerre érhető el*
- *teljes az esélyegyenlőség a gyermekek számára*
- *motivált közösségi hajtóerő, együttes élmények*
- *a csoportos tanulás pedagógiai dinamizmusa*
- *fokozza a tanulók ön-gondozó aktivitását*
- *az orális egészség integrálható az iskolai általános egészségvédő akciókba és az intézményi munkarendbe*
- *a programok adott közösség általi elfogadása*
- *lehetőség a pedagógusok megnyerésére, oktatására, bevonására*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19.*

3 pont

Írja le a páciensek számára fogfehérítő kezelést követően adandó tanácsokat! Írjon hármat!

A fogfehérítést követő 10-14 napban:

- *kerülje a dohányzást*
- *kerülje az ételfestéket/színezéket tartalmazó ételek, italok fogyasztását*
- *kerülje a savas ételek, italok fogyasztását*
- *kerülje a színezéket tartalmazó szájvizet, fogkrémet*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20.*

4 pont

Fogalmazza meg a 4-5 évesek óvodai egészségnevelés tanulási céljait/eredményeit a megadott témák alapján! Egészítse ki a táblázatot 2-2 példával!

Korcsoport	Téma	A gyermek a foglalkozást követően tudja:
középső csoport/ 4-5 évesek	A szájápolási ismeretek elmélyítése és bővítése	<ul style="list-style-type: none"> - <i>felsorolni a fogápolás eszközeit és a jó fogkefe ismérveit</i> - <i>megnevezni a fogkefe részeit</i> - <i>bemutatni az alapmozgásokat</i> - <i>elvégezni a fogmosás lépéseit a helyes sorrendben</i>
	Fogorvosi vizsgálat, fogmosás a mosdóban	<ul style="list-style-type: none"> - <i>elmondani a fogorvosi vizsgálat célját</i> - <i>elmondani a fogorvosi vizsgálat módját</i> - <i>elvégezni a fogmosás lépéseit a helyes sorrendben a mosdónál</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)